

Харківська обласна рада
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Державне управління охорони навколишнього природного середовища
у Харківській області

**ЧЕРВОНА КНИГА
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
Тваринний світ**

Харків — 2013

СОВКА*Otus scops* (Linnaeus, 1758)**СПЛЮШКА**

Клас Птахи — Aves

Ряд Совоподібні — Strigiformes

Родина Совові — Strigidae

Природоохоронний статус

Рідкісний вид із низькою чисельністю. Занесений до Червоної книги України (вразливий), списків Бернської Конвенції (Додаток II), Конвенції СІТЕС (Додаток II).

Морфологічна характеристика

Довжина тіла 19–20 см, розмах крил 50–54 см, маса тіла 60–135 г. Бурувато-сіра, з добре помітними «вухками»; верх із чорними рисками і світлими плямами; низ тулуба з білуватими плямами і темними повздовжніми рисками; махові пера зі світлими та темними смугами; дзьоб темно-сірий; кігті сірі; райдужна оболонка ока жовта.

Ареал виду та його поширення у регіоні

Південна і Центральна Європа, Середня Азія. В Україні на гніздуванні трапляється у степовій смузі та деяких районах південної частини Лісостепу, в Криму, на Закарпатті, в інших районах — дуже рідко.

Чисельність

У Європі гніздиться близько 210–440 тис. пар. В Україні — орієнтовно 2–4 тис. пар. У Харківській області спеціальні обліки чисельності не проводилися. За непрямыми даними, живе не менше 50 пар.

Місця перебування

Узлісся листяних лісів будь-якого типу, зокрема лісопаркова зона населених пунктів, сади, лісосмуги.

Особливості біології

Гніздовий, перелітний птах. Прилітає в другій половині квітня. Веде нічний спосіб життя. Гніздиться в дуплах дерев, рідше в старих гніздах сорок і хижих птахів. У повних кладках 3–6 білих яєць. Початок відкладання яєць спостерігається з середини травня. Виліт пташенят відбувається в середині — наприкінці липня. Осіння міграція слабо вивчена: ймовірно, совки відлітають протягом вересня. Живиться в основному великими комахами, рідше дрібними гризунами і зльотками птахів.

Основні чинники зниження чисельності

Хижацтво куніць, які розоряють гнізда; вирубка старих дуплистих дерев.

Заходи охорони

Пропаганда охорони хижих птахів та сов, розумна лісогосподарська діяльність.

Джерела інформації

Сова, 1994; Башта, Архипов, 2009; Банік М. В., Біатов А. П. (2012, особисті повідомлення).

Автор: В. В. Ветров
Фото: © Otto Samwald